

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ త్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రింశః సర్గః ॥

రావణప్రహితానాం గుప్తచరాణాం శార్దూలస్య చ తం ప్రతి
వానరసేనాయాః సమాచారస్య బోధనం తత్రత్యప్రముఖవీరాణాం
పరిచయదానం చ

తతస్తమక్షోభ్యబలం లంకాధిపతయే చరాః |

సువేలే రాఘవం శైలే నివిష్టం ప్రత్యవేదయన్ || 6.30.1 ||

చారాణాం రావణః శ్రుత్వా ప్రాప్తం రామం మహాబలం |

జాతోద్వేగోఽభవత్ కించిచ్ఛార్దూలం వాక్యమబ్రవీత్ || 6.30.2 ||

అయథావచ్ఛ తే వర్ణో దీనశ్చాసి నిశాచర |

నాసి కచ్చిదమిత్రాణాం క్రుద్ధానాం వశమాగతః || 6.30.3 ||

ఇతి తేనానుశిష్టస్తు వాచం మందముదీరయన్ |

తదా రాక్షసశార్దూలం శార్దూలో భయవిక్లవః || 6.30.4 ||

న తే చారయితుం శక్యా రాజన్ వానరపుంగవాః |

విక్రాంతా బలవంతశ్చ రాఘవేణ చ రక్షితాః || 6.30.5 ||

నాపి సంభాషితుం శక్యాః సంప్రశ్నోఽత్ర న లభ్యతే |

సర్వతో రక్ష్యతే పంథా వానరైః పర్వతోపమైః || 6.30.6 ||

ప్రవిష్టమాత్రే జ్ఞాతోఽహం బలే తస్మిన్ విచారితే |

బలాద్ గృహీతో రక్షోభిర్బహుధాస్మి విచారితః || 6.30.7 ||

జానుభిర్ముష్టిభిర్దంతైస్తలైశ్చాభిహతో భృశం |
పరిణీతోఽస్మి హరిభిర్బలమధ్యే అమర్షణైః || 6.30.8 ||

పరిణీయ చ సర్వత్ర నీతోఽహం రామసంసది |
రుధిరస్తావిదీనాంగో విహ్వలశ్చలితేంద్రియః || 6.30.9 ||

హరిభిర్వధ్యమానశ్చ యాచమానః కృతాంజలిః |
రాఘవేణ పరిత్రాతో మా మేతి చ యదృచ్ఛయా || 6.30.10 ||

ఏష శైలశిలాభిస్తు పూరయిత్వా మహార్ణవం |
ద్వారమాశ్రిత్య లంకాయా రామస్తిప్థతి సాయుధః || 6.30.11 ||

గరుడవ్యాహమాస్థాయ సర్వతో హరిభిర్వృతః |
మాం విస్ఫుజ్య మహాతేజా లంకామేవాతివర్తతే || 6.30.12 ||

పురా ప్రాకారమాయాతి క్షిప్రమేకతరం కురు |
సీతాం వాపి ప్రయచ్ఛాశు యుద్ధం వాపి ప్రదీయతాం || 6.30.13 ||

మనసా తత్ తదా ప్రేక్ష్య తచ్ఛ్చుత్వా రాక్షసాధిపః |
శార్దూలం సుమహద్వాక్యమథోవాచ స రావణః || 6.30.14 ||

యది మాం ప్రతియుధ్యంతే దేవగంధర్వదానవాః |
నైవ సీతాం ప్రదాస్యామి సర్వలోకభయాదపి || 6.30.15 ||

ఏవముక్త్వా మహాతేజా రావణః పునరబ్రవీత్ |
చరితా భవతా సేనా కేఽత్ర శూరాః ప్లవంగమాః || 6.30.16 ||

కిం ప్రభాః కీదృశాః సౌమ్య వానరా యే దురాసదాః |
కస్య పుత్రాశ్చ పౌత్రాశ్చ తత్త్వమాఖ్యాహి రాక్షస || 6.30.17 ||

తథాత్ర ప్రతిపత్స్యామి జ్ఞాత్వా తేషాం బలాబలం |
అవశ్యం ఖలు సంఖ్యానం కర్తవ్యం యుద్ధమిచ్ఛతా || 6.30.18 ||

అభైవముక్తః శార్దూలో రావణేనోత్తమశ్చరః |
ఇదం వచనమారేభే వక్తుం రావణసన్నిధౌ || 6.30.19 ||

అథర్క్షరజసః పుత్రో యుధి రాజన్ సుదుర్జయః |
గద్గదస్యాథ పుత్రోఽత్ర జాంబవానితి విశ్రుతః || 6.30.20 ||

గద్గదస్యాథ పుత్రోఽన్యో గురుపుత్రః శతక్రతోః |
కదనం యస్య పుత్రేణ కృతమేకేన రక్షసాం || 6.30.21 ||

సుషేణశ్చాత్ర ధర్మాత్మా పుత్రో ధర్మస్య వీర్యవాన్ |
సౌమ్యః సోమాత్మజశ్చాత్ర రాజన్ దధిముఖః కపిః || 6.30.22 ||

సుముఖో దుర్ముఖశ్చాత్ర వేగదర్శి చ వానరః |
మృత్యుర్వానరరూపేణ నూనం సృష్టః స్వయంభువా || 6.30.23 ||

పుత్రో హుతవహస్యాత్ర నీలః సేనాపతిః స్వయం |
అనిలస్య తు పుత్రోఽత్ర హనూమానితి విశ్రుతః || 6.30.24 ||

నప్తా శక్రస్య దుర్ధర్షో బలవానంగదో యువా |
మైందశ్చ ద్వివిదశ్చౌభౌ బలినావశ్వసంభవౌ || 6.30.25 ||

పుత్రా వైవస్వతస్యాథ పంచ కాలాంతకోపమాః |
గజో గవాక్షో గవయః శరభో గంధమాదనః || 6.30.26 ||

దశ వానరకోట్యశ్చ శూరాణాం యుద్ధకాంక్షిణాం |
శ్రీమతాం దేవపుత్రాణాం శేషం నాఖ్యాతుముత్సహే || 6.30.27 ||

పుత్రో దశరథస్యైష సింహసంహననో యువా |
దూషణో నిహతో యేన ఖరశ్చ త్రిశిరాస్తథా || 6.30.28 ||

నాస్తి రామస్య సదృశే విక్రమే భువి కశ్చన |
విరాధో నిహతో యేన కబంధశ్చాంతకోపమః || 6.30.29 ||

వక్తుం న శక్తో రామస్య గుణాన్ కశ్చిన్నరః క్షితౌ |
జనస్థానగతా యేన తావంతో రాక్షసా హతాః || 6.30.30 ||

లక్ష్మణశ్చాత్ర ధర్మాత్మా మాతంగానామివర్షభః |
యస్య బాణపథం ప్రాప్య న జీవేదపి వాసవః || 6.30.31 ||

శ్వేతో జ్యోతిర్ముఖశ్చాత్ర భాస్కరస్యాత్మసంభవౌ |
వరుణస్యాథ పుత్రోఽథ హేమకూటః ప్లవంగమః || 6.30.32 ||

విశ్వకర్మసుతో వీరో నలః ప్లవగసత్తమః |
విక్రాంతో వేగవానత్ర వసుపుత్రః స దుర్ధరః || 6.30.33 ||

రాక్షసానాం వరిష్ఠశ్చ తవ భ్రాతా విభీషణః |
ప్రతిగృహ్య పురీం లంకాం రాఘవస్య హితే రతః || 6.30.34 ||

ఇతి సర్వం సమాఖ్యాతం తథా వై వానరం బలం |
సువేలేఽధిష్ఠితం శైలే శేషకార్యే భవాన్ గతిః || 6.30.35 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రింశః సర్గః ||